

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Філологічний факультет

Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ
КАФЕДРИ

Завідувач кафедри

к.філол.н, доц. Денисенко Н.В.

(протокол № 1 від 30.08. 2021 р

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Виробнича практика (перекладацька) для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Галузь знань **03 Гуманітарні науки**

Спеціальність **035.04 Германські мови та літератури (переклад включно), перша
- англійська**

Освітня програма **Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська (першого рівня вищої освіти);**

Розробники: Камишова Т.М., кандидат філологічних наук, старший викладач

ПОГОДЖЕНО:

Гаранти освітніх програм

Н.В. Денисенко
Т.В. Насалевич
Т.В. Тарасенко

Робоча програма виробничої практики здобувачів вищої освіти складена відповідно до освітньої програми підготовки першого рівня вищої освіти за спеціальностями: 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; галузі знань: 03 “Гуманітарні науки”.

1. Мета практики: Виробнича практика (перекладацька) має на меті реалізацію теоретичних знань студентів в галузі перекладу, відповідних практичних умінь, прищеплення досвіду самостійної перекладацької діяльності. Завдання практики формулюються відповідно галузі перекладацької діяльності: 1. Комунікативна (письмовий переклад) передбачає забезпечення письмової комунікації у різних галузях господарства, науки і культури, а саме: здійснення письмового перекладу спеціалізованих, науково - популярних, суспільно-політичних, художніх та науково-технічних текстів; користування сучасними методами збирання і обробки інформації. 2. Комунікативна (усний переклад) включає забезпечення усної комунікації у різних галузях господарства, науки і культури, а саме: здійснення усних перекладів різних видів (усного послідовного, двостороннього та синхронного перекладу); здійснення комунікації в рамках переговорів; користування сучасними методами збирання і обробки інформації.

Професійно-перекладацька (усна та письмова офіційно-ділова комунікація) полягає у забезпеченні усної та письмової комунікації в межах діяльності перекладача-референта і перекладача-менеджера або діяльності перекладача-консультанта в державних та недержавних організаціях; вивірення тексту перекладу в межах діяльності перекладача референта. 4. Науково-дослідницька (в галузі лінгвістики, перекладознавства, літературознавства) полягає у застосуванні методів проведення наукових досліджень та проведення аналізу мовних явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності. 5. Теоретико - лінгвістична (забезпечення взаємозв'язку теоретичного і практичного аспектів мови та перекладу) передбачає застосування теоретичних моделей в процесі перекладу для вирішення різноманітних перекладацьких завдань та забезпечення взаємозв'язку теоретичного та практичного аспектів в процесі здійснення перекладів. 6. Зв'язки з громадськістю (забезпечення підвищення загальної мовної культури громадян) полягає в участі у публічних лекціях, виступах, читаннях лекцій, виступах у пресі, по радіо і на телебаченні, а також ділове листування. 7. Використання міжнародних інформаційних систем та технологій включає пошук інформації з використанням глобальних інформаційних мереж та автоматизованих інформаційно - пошукових та довідникових систем із застосуванням сучасних технологій, а також роботу з базами даних.

2. Перелік програмних компетентностей, які набуваються під час практики:

Інтегральна компетентність

ІК1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності спеціальності (ФК) Загально-професійні (базові)

ФК 2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання

професійних завдань.

ФК 11 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12 Здатність до організації ділової комунікації.

3. Заплановані програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

4. Бази проходження практики.

№	База практики	№ договору/угоди, дата укладання	Дата закінчення терміну дії договору/угоди
	Приватні та державні підприємства міста та області	–	–

5. Зміст практики Опис навчальної/виробничої практики

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань, спеціальність, освітня програма	Характеристика практики
Кредитів: 6 Загальна кількість годин -360 Тижневих годин: 18	Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський) Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність - 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Освітня програма - Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська (першого рівня вищої освіти);	Назва практики: виробнича практика (перекладацька) Семестр: 8 Термін проходження практики: 4 тижні Вид контролю: залік

Програма навчальної/виробничої практики.

БЛОК I. Письмовий переклад

Тема 1. Письмовий переклад

1. Порівняльний аналіз першотвору з перекладом на матеріалах економічних, технічних, політичних, юридичних та художніх текстів.
- 1.2. Порівняльний аналіз першотвору з перекладом на матеріалах суспільно-політичних, юридичних, економічних, технічних, художніх текстів, патентної документації та інших типів тексту (переклад 25-30 сторінок).
2. Виконання на комп'ютері різних видів перекладу з іноземної мови на рідну та з рідної на іноземну:
  - 2.1. виконання повного перекладу;
  - 2.2. виконання вибіркового перекладу;
  - 2.3. виконання описового перекладу (змісту, заголовків, ключових слів, підзаголовків).
  - 2.4. Виконання на комп'ютері різних видів перекладу з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну, а саме: повного (з заданою адаптацією), вибіркового, описового (зміст, заголовки, підзаголовки, ключові слова), перекладу-аналізу, перекладу-синтезу (переклад 20-30 сторінок).
3. Написання та переклад ділових паперів з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну (автобіографія, запрошення, оголошення, лист-вітання, лист-співчуття, лист вдячності, лист- вибачення, лист-звернення за інформацією тощо).
  - 3.1. Написання та переклад ділових паперів з іноземної мови на рідну і навпаки:
  - 3.2. написання автобіографій;
  - 3.3. написання і переклад запрошень і оголошень;
  - 3.4. переклад листів вдячності, звернення, вітання, співчуття тощо.
4. Самостійне виконання повного перекладу з іноземних мов на рідну та з рідної на іноземну науково-технічних, суспільно-політичних, економічних (контракт) та інших типів тексту.
5. Написання анотації на статті, опубліковані іноземними мовами.
6. Виконання коректорської та редакційної правки тексту (три мови).
7. Написання, переклад та відправлення факсу.

БЛОК II. Усний переклад

Тема 2. Усний переклад

2. Студенти IV курсу здійснюють усний послідовний переклад з іноземної мови на рідну і навпаки (перша мова) з голосу чи з аркуша з можливим записом на аудіо - чи відеоплівку:
  - 2.2. переклад промов урочистих засідань;
  - 2.3. переклад політичних дискусій;

- 2.4. переклад ділових бесід;
- 2.5. переклад телефонних розмов;
- 2.6. переклад фрагменту фільму;
- 2.7. переклад науково-технічних текстів.

БЛОК III. Науково-дослідницька робота

Тема 3. Науково-дослідницька робота

Під час перекладацької практики студенти ведуть пошукову роботу й добір ілюстративного матеріалу для написання курсових і дипломних проектів.

1. Укладання картотеки з питань перекладознавства. Оформлення бібліографії.
2. Критичний аналіз статті, монографії, АКД з конкретної проблематики, що є темою курсового чи дипломного дослідження.
3. Рецензування перекладів.
4. Укладання двомовних та багатомовних словників.
5. Робота над створенням хрестоматії з перекладознавства, добирання матеріалів, систематизування їх і створення банку комп'ютерних даних.

Індивідуальні завдання, екскурсії під час практики (за наявності)

№ з/п	Індивідуальне завдання, тема екскурсії
1.	Парк імені М.Горького (історія створення парку)
2.	Краєзнавчий музей міста Мелітополь
3.	Кам'яна могила

6. Форми і методи контролю.

Опитування, спостереження, співбесіда, усне тестування згідно матеріалів звіту, диференційований залік.

Навчальні досягнення студентів контролюються та оцінюються як під час поточної роботи з перекладацьким матеріалом на базі практики, так і в кінці ВПП.

Форма контролю – диференційований залік.

7. Вимоги щодо оформлення звітної документації про проходження практики.

Для звітування здобувач вищої освіти готує зошит з усіма записами практичних дій впродовж виробничої перекладацької практики, виконаними індивідуальними завданнями, самостійною роботою тощо.

Після завершення перекладацької практики кожен студент подає керівникові такі документи:

- підписану і завірену керівником установи розгорнуту характеристику студента - практиканта і виконаних ним видів роботи та рівня їх

виконання;

- щоденник проходження перекладацької практики;
- звіт про види перекладу, що виконував студент, їх інтенсивність та особисті зауваження і побажання щодо виконаних перекладів;
- два письмових переклади з іноземної мови на українську і навпаки (1 друкований аркуш перша мова, половину друкованого аркуша друга іноземна мова);
- глосарій незнайомих слів і виразів;
- список використаної літератури.

Після завершення практики і подачі студентами звітної документації деканат визначає термін заліку, де керівник заслуховує кожного студента, проводить аналіз його роботи, визначає позитивні та негативні моменти, виставляє студентові загальну оцінку за перекладацьку практику.

8. Критерії оцінювання.

Навчальна практика, яка входить до складу інтегрованої навчальної дисципліни, оцінюється за 100-бальною шкалою, а рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне.

Розподіл балів, які отримують студенти Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Підведення підсумків (звітні конференції, круглі столи тощо).

1. Оформлення звітної документації.
2. Подання звітів з практики керівнику.
3. Отримання заліку.

10. Перелік навчально-методичної літератури

Основна:

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод. - М.: Международные отношения, 1975. - 238 с.
2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. - Київ Вища школа, 1986. - 174 с.
3. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. - М.: Междунар. Отношения, 1974. - 216 с.
4. Миньяр-Белоручев Р.К. Методика обучения переводу на слух. - М.: Изд-во ИМО, 1959. - 191 с.
5. Миньяр-Белоручев Р.К. Теория и методы перевода. - М.: Московский лицей, 1996. - 208 с.
6. Чернов Г.В. Основы синхронного перевода. - М: Высшая школа, 1987. -256 с.
7. Швейцер А.Д. Теория перевода. Статус, проблемы, аспекты. - М.: Наука, 1988. - 215 с.
8. Ширяев А.Ф. Синхронный перевод. - М.: Воен. Изд-во Министерства обороны СССР, 1979. - 183 с.
9. Maksimov S.E. Translation as Intercultural Communication. / IATEFL Ukraine Newsletter, N 1, May 1995, p. 16-18.

Допоміжна:

1. Крупнов В.Н. В творческой лаборатории переводчика: Очерки по профессиональному переводу. – Москва: Международные отношения, 1976. – 190 с.
2. Кундзіч, Олексій. Творчі проблеми перекладу. – Київ: Дніпро, 1973. – 264 с.
3. Ларсон М.Л. Смысловой перевод: Руководство по теории межъязыковой эквивалентности и ее практическому применению / Пер. с англ. – С.-Петербург: Герменевт, 1993. – 455 с.
4. Мастерство перевода. В 12-ти т. – Москва: Советский писатель, 1959-1981.
5. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода. – Москва: Международные отношения, 1974. – 216 с.
6. Рецкер Я.И. Что же такое лексические трансформации? // Тетради переводчика. Выпуск 17. – Москва: Международные отношения, 1980. – 121 с. – С. 72-84.
7. Сдобников В.В., Петрова О.В. Теория перевода (учебник для студентов лингвистических вузов и факультетов иностранных языков). – М.: АСТ: Восток – Запад, 2006. – 448 с.

Інформаційні ресурси

<http://web.lettras.up.pt/alemao3>

<http://www.translate.ru/Default.aspx/Text>

<http://www.translate.ru/text.asp?lang=ru...>

<http://www.promt.ru/>

<http://www.lingvo.ru/lingvo/>

<http://www.imtranslator.net/translator.a...>

<http://translation2.paralink.com/>

http://translate.google.com/translate_t

<http://babelfish.altavista.com/>